ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1992

Vyhlásené: 01.07.1992 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

331

PREDSEDNÍCTVO FEDERÁLNEHO ZHROMAŽDENIA

vyhlasuje úplné znenie branného zákona z 23. marca 1949 č. 92 Zb., ako vyplýva zo zmien a doplnení vykonaných Ústavou Československej socialistickej republiky z 11. júla 1960 č. 100 Zb. v znení ústavného zákona z 20. apríla 1990 č. 101 Zb., ústavným zákonom o československej federácii z 27. októbra 1968 č. 143 Zb. v znení ústavného zákona z 20. decembra 1970 č. 125 Zb. a ústavného zákona z 20. decembra 1970 č. 126 Zb., zákonom z 12. júla 1950 č. 86 Zb., zákonom z 12. júla 1950 č. 88 Zb., zákonom zo 16. apríla 1958 č. 19 Zb., zákonom z 29. novembra 1961 č. 140 Zb. v znení neskorších predpisov, zákonom zo 17. novembra 1970 č. 100 Zb. v znení neskorších predpisov, zákonom z 24. apríla 1974 č. 40 Zb. v znení neskorších predpisov, zákonom z 21. júna 1978 č. 64 Zb., zákonom zo 14. marca 1990 č. 72 Zb., zákonom z 15. mája 1991 č. 227 Zb. a zákonom z 10. marca 1992 č. 164 Zb.

BRANNÝ ZÁKON

Národné zhromaždenie Československej republiky sa uznieslo na tomto zákone:

ČASŤ 1
OZBROJENÉ SILY ČESKEJ A SLOVENSKEJ FEDERATÍVNEJ REPUBLIKY

§ 1
Úlohy ozbrojených síl

(1) Na obranu slobody a nezávislosti Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky a ochranu jej ústavného zriadenia vytvára česko-slovenský štát ozbrojené sily.

(2) Úlohou ozbrojených síl je

a) odvrátiť ozbrojenou silou napadnutie alebo ohrozenie Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky vonkajším nepriateľom,

b) bojovať za samostatnosť, celistvosť a jednotu štátu a ústavné zriadenie proti vonkajším nepriateľom a plniť vojenské úlohy vyplývajúce zo spojeneckých záväzkov Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky a

c) spolupôsobiť pri udržiavaní bezpečnosti vnútri štátu v prípade priameho násilného útoku proti ústavnému zriadeniu Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky.

(3) Vojaci v činnej službe sa smú použiť aj pri pohromách ohrozujúcich ľudské životy alebo dôležité hospodárske majetky. Podrobnosti, najmä pokiaľ ide o právne pomery vznikajúce z takého použitia, ustanoví vláda Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky nariadením.

(4) Vojaci v činnej službe sa smú so súhlasom vlády Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky použiť aj pri strážení objektov osobitného významu a na ochranu štátnych hraníc. Vojaci pri strážení majú práva a povinnosti ako policajti.[1]) Podrobnosti ustanoví vláda Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky nariadením.

§ 2
Zloženie ozbrojených síl

(1) Ozbrojené sily tvorí vojsko (odsek 2) ako ich základ a verejné ozbrojené zbory, ktoré určí vláda Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky, časti týchto zborov alebo jednotliví ich príslušníci, pokiaľ podľa tohto zákona alebo osobitných predpisov podliehajú vojenskému veleniu; v dobe mimoriadnych opatrení podľa tohto zákona (§ 46 až 50) po príslušnom povolaní (§ 46 ods. 2) aj verejné ochranné zbory určené osobitnými predpismi, ich časti alebo jednotliví príslušníci a jednotky zložené z týchto osôb, ako aj osoby povolané na osobné úkony pre potreby ozbrojených síl (§ 45).

(2) Vojsko je súhrn vojakov. Vojakmi sa rozumejú osoby, ktoré boli odvedené (§ 15) a majú služobnú povinnosť (§ 20).

§ 3
Organizácia ozbrojených síl

(1) Útvary ozbrojených síl sa doplňujú bez rozdielu národnosti. Služobným jazykom je jazyk český a slovenský; v styku s mužstvom, ktoré nepozná služobný jazyk, možno použiť aj jeho materinský jazyk.

(2) Podrobnosti o právnych pomeroch príslušníkov ozbrojených síl plynúcich z ich príslušnosti k nim, najmä z nadriadenosti alebo podriadenosti voči iným ich príslušníkom, o spôsobe, akým sa vojenský výcvik a vojenská služba vôbec vykonávajú, ako aj o organizácii ozbrojených síl upraví v medziach tohto zákona, prípadne v medziach vládnych nariadení vydaných na jeho vykonanie vo svojej pôsobnosti Federálne ministerstvo obrany a Federálne ministerstvo vnútra služobnými predpismi, pokiaľ táto úprava nenáleží prezidentovi Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky ako najvyššiemu veliteľovi ozbrojených síl.

(3) Počty vojska ustanoví vláda Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky na návrh ministra obrany Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky predložený, pokiaľ ide o vojská ministerstva vnútra, v dohode s ministrom vnútra Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky.

ČASŤ 2
BRANNÁ POVINNOSŤ

Oddiel I
Všeobecné ustanovenia

§ 4
Obsah brannej povinnosti

Branná povinnosť záleží v povinnosti

a) odvodnej (§ 10),

b) služobnej (§ 20),

c) na zvláštnu službu (§ 41),

d) na osobné úkony pre potreby ozbrojených síl (§ 45).

§ 5
Osobný rozsah brannej povinnosti

(1) Brannej povinnosti podliehajú v medziach ustanovenia odseku 2 občania Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky, vynímajúc tých, ktorí požívajú na jej území diplomatické a konzulárne výsady a imunity.

(2) Branná povinnosť vzniká 1. januárom roku, v ktorom občan dovŕši 17 rokov, ak bola však prevzatá dobrovoľne (§ 6 ods. 1), dňom prevzatia. Trvá do 31. decembra roku, v ktorom občan dovŕši 60 rokov. Osoby staršie majú brannú povinnosť len vtedy, ak konajú vojenskú činnú službu v dobe mimoriadnych opatrení (§ 46 ods. 4), alebo ak im bola na ich žiadosť doba trvania brannej povinnosti predĺžená (§ 22 ods. 3).

(3) Ženám sa môže uložiť odvodná a služobná povinnosť len v dobe brannej povinnosti štátu, pokiaľ ju neprevzali dobrovoľne.

(4) Osobný rozsah brannej povinnosti môže byť upravený ústavným činiteľom Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky a generálnemu inšpektorovi ozbrojených síl Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky na základe tohto zákona.

§ 6
Dobrovoľné prevzatie a rozšírenie brannej povinnosti

(1) Osoby, ktoré nepodliehajú brannej povinnosti, môžu začínajúc 1. januárom roku, v ktorom dovŕšia 17 rokov, za brannej pohotovosti štátu (§ 5 zákona č. 40/1961 Zb.) bez ohľadu na vek so zvolením potrebným podľa tohto zákona dobrovoľne prevziať brannú povinnosť, ak sú u nich splnené podmienky ustanovené týmto zákonom a predpismi vydanými na jeho vykonanie.

(2) Osoby podliehajúce brannej povinnosti môžu za podmienok uvedených v odseku 1 prevziať dobrovoľne plnenie tých spôsobov brannej povinnosti, ktoré by inak od nich nebolo možné požadovať, a môže im byť na ich žiadosť predĺžená doba trvania brannej povinnosti, ktorá by inak zanikla.

(3) Služobnú povinnosť možno dobrovoľne prevziať zásadne len v celom jej rozsahu. Vopred však môžu túto povinnosť obmedziť

a) príslušníci cudzích štátov,

b) občania Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky za brannej pohotovosti štátu na dobu vojny, ak nejde o mužov, ktorí majú ešte pravidelnú odvodnú povinnosť (§ 11) alebo ktorým táto povinnosť ešte nevznikla.

§ 7
Úľavy v plnení brannej povinnosti

Vláda Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky ustanoví nariadením, aké úľavy v plnení brannej povinnosti prislúchajú občanom Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky, ktorí sú trvale v cudzine.

§ 8
Zhodnotenie výkonu brannej povinnosti

Tam, kde pre posúdenie platových, mzdových alebo akýchkoľvek iných nárokov plynúcich z pracovného pomeru rozhoduje doba strávená v dotyčnom zamestnaní, alebo povolaní, započítava sa do tejto doby doba, po ktorú dotyčná osoba konala vojenskú činnú službu (§ 20 ods. 2), pričom

osobitné predpisy ustanovujú podrobnosti; nedotknuté zostávajú ustanovenia osobitných predpisov o započítavaní vojenskej činnej služby pre účely nemocenského poistenia zamestnancov, sociálneho zabezpečenia a platenej dovolenky na zotavenie.

§ 9
Ústavné práva a slobody vojakov v činnej službe

(1) Výkon ústavou zaručených práv a slobôd vojakov v činnej službe môže byť obmedzený len na základe zákona.

(2) Vojakom v činnej službe je zaručená sloboda prejavu náboženského vyznania včítane účasti na náboženských obradoch a umožnenie vstupu do vojenských objektov duchovným štátom uznaných cirkví, pokiaľ tomu nebránia povinnosti pri výkone služby.

Oddiel II
Odvodná povinnosť

§ 10
Obsah a vznik odvodnej povinnosti

(1) Odvodná povinnosť záleží v povinnosti podrobiť sa úradnému konaniu, ktorého účelom je rozhodnúť o povinnosti na vojenskú činnú službu. Vzniká buď zo zákona ako odvodná povinnosť pravidelná (§ 11) alebo mimoriadna (§ 12), alebo prejavom vôle ako odvodná povinnosť dobrovoľná (§ 13).

(2) Odvodná povinnosť obsahuje povinnosť ustanoviť sa na zápis a odvod (§ 15), prípadne na preskúšanie (§ 18) a podrobiť sa predpísanému konaniu, počítajúc do toho potrebné lekárske, prípadne i nemocničné vyšetrenie, ako i vyšetrenie zvláštnych osobných schopností a vlastností dotyčnej osoby (výberové vyšetrenie). Osoba, ktorá má odvodnú povinnosť, nazýva sa branec.

(3) Osoby, ktoré svoju odvodnú povinnosť nesplnili, môžu byť na odvod predvedené.

(4) Od povinnosti ustanoviť sa na odvod sú oslobodené osoby

a) bez končatiny,

b) nevidomé,

c) hluchonemé, hluché a nemé,

d) pozbavené spôsobilosti na právne úkony,

e) postihnuté chybou, ktorá ich robí trvalo neschopnými samostatne sa pohybovať,

f) postihnuté nevyliečiteľnou a život ohrozujúcou chorobou.

(5) Skutočnosti uvedené v odseku 4 sa zisťujú pri zápise (§ 15). Náčelník okresnej vojenskej správy branca vyzve, aby na účely zápisu predložil doklady, na ktorých základe možno rozhodnúť, že osoba uvedená v odseku 4 sa nemusí ustanoviť na odvod.

§ 11
Pravidelná odvodná povinnosť

(1) Pravidelná odvodná povinnosť vzniká, s výhradou ustanovenia odseku 3, mužom 1. januárom roku, v ktorom dovŕšia 18 rokov, ak nie sú už vojakmi na podklade mimoriadneho alebo dobrovoľného odvodu. Pravidelná odvodná povinnosť trvá, ak nejde o niektorý z prípadov uvedených v odseku 2 alebo 3 alebo o preskúšanie (§ 18), do konca odvodného konania, ktorému

sa osoba tejto povinnosti podliehajúca podrobila v roku, v ktorom dovŕšila 20 rokov, ak nezanikla vydaním konečného odvodného rozhodnutia (§ 15 ods. 3) už skôr.

(2) Občania, ktorí v dobe ustanovenej v odseku 1 pre trvanie pravidelnej odvodnej povinnosti nesplnili z akýchkoľvek dôvodov túto povinnosť, podliehajú jej až do vydania konečného odvodného rozhodnutia, najdlhšie však do 31. decembra roku, v ktorom dovŕšia 60 rokov.

(3) Osoby, ktoré nadobudli štátne občianstvo Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky po dni ustanovenom v odseku 1 pre vznik pravidelnej odvodnej povinnosti, podliehajú tejto povinnosti od doby nadobudnutia tohto občianstva až do doby uvedenej v odseku 2.

§ 12
Mimoriadna odvodná povinnosť

Mimoriadnej odvodnej povinnosti podliehajú občania Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky, ktorí nie sú vojakmi, za podmienok ustanovených v § 49 ods. 1.

§ 13
Dobrovoľná odvodná povinnosť

Dobrovoľnej odvodnej povinnosti podliehajú osoby, ktorým bol povolený dobrovoľný vstup do vojska (§ 14).

§ 14
Dobrovoľný vstup do vojska

(1) Do vojska dobrovoľne vstúpi, kto na seba dobrovoľne vezme služobnú povinnosť, ktorú by inak nemal, ak mu to bolo na jeho žiadosť povolené. Kto chce dobrovoľne prevziať túto povinnosť, musí, s výhradou ustanovenia odseku 2, na seba vziať aj povinnosť podrobiť sa odvodu, ktorej by inak nepodliehal (dobrovoľná odvodná povinnosť). Dobrovoľná služobná povinnosť vznikne, len ak dotyčná osoba je uznaná za schopnú na vojenskú činnú službu. Povolenie na dobrovoľný vstup do vojska sa môže udeliť občanovi začínajúc 1. januárom roka, v ktorom dovŕši 17 rokov. Maloletí potrebujú na dobrovoľný vstup do vojska súhlas zákonného zástupcu.

(2) Ak nastanú za brannej pohotovosti štátu mimoriadne okolnosti, ktoré znemožňujú vykonanie odvodu, možno dobrovoľne vstúpiť do vojska i bez odvodu. Osoby, ktoré takto do vojska vstúpili, sa pokladajú za odvedené dňom nastúpenia vojenskej činnej služby. Podrobnosti ustanoví Federálne ministerstvo obrany služobným predpisom.

(3) O náležitostiach a záväznosti žiadostí o dobrovoľný vstup do vojska platia všeobecné ustanovenia občianskeho práva o prejave vôle, pokiaľ tento zákon alebo nariadenie vydané vládou Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky na jeho vykonanie neustanoví ďalšie podmienky.

(4) Osoby, ktoré nie sú štátnymi občanmi Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky, môžu dobrovoľne vstúpiť do vojska len s povolením prezidenta Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky, ak vyhovujú podmienkam ustanoveným pre dobrovoľný vstup. Žiadosti sa podávajú na Federálnom ministerstve obrany. K žiadosti sa pripájajú:

a) rodný (krstný) list alebo doklady ho nahrádzajúce,

b) písomné povolenie príslušného úradu alebo orgánu domovského štátu žiadateľa na dobrovoľný vstup do vojska, ak neodpustilo Federálne ministerstvo obrany predloženie tohto dokladu,

c) vyhlásenie, ktorým sa uchádzač zaväzuje na vojenskú činnú službu,

d) doklady o dosiahnutom vzdelaní.

§ 15
Zápis a odvody

(1) Zápis je úradné konanie, ktorého účelom je vziať brancov do vojenskej evidencie, zistiť predbežne ich spôsobilosť na vojenskú činnú službu a urobiť opatrenie na zlepšenie zdravotnej a inej spôsobilosti brancov pre výkon vojenskej činnej služby.

(2) Odvody sú pravidelné, mimoriadne alebo dobrovoľné. Účelom odvodu je rozhodnúť o povinnosti brancov na vojenskú činnú službu podľa zistenej telesnej a duševnej spôsobilosti brancov na túto službu. Rozhodnutie, že branec je povinný vojenskou činnou službou (odvedený), sa nazýva odvedením.

(3) Odvody vykonávajú okresné odvodné komisie. Odvodné rozhodnutie robí zástupca vojenskej správy. Dobrovoľné odvody môžu vykonávať aj vojenské odvodné komisie. Proti odvodnému rozhodnutiu, že branec je alebo nie je odvedený (konečné odvodné rozhodnutie) alebo že sa má ustanoviť na odvod v nasledujúcom roku (odvod odročený), sa môže branec odvolať. Odvolanie proti odvodnému rozhodnutiu je možné iba na základe nových skutočností, ktoré v čase odvodného konania neboli známe; podanie odvolania nemá odkladný účinok. Odvod možno odročiť zo zdravotných alebo iných dôvodov na jeden rok, najviac však po dobu troch rokov. Po tejto dobe rozhodne komisia s konečnou platnosťou o schopnosti alebo neschopnosti branca na vojenskú činnú službu. Brancom, ktorým bol odročený odvod zo zdravotných dôvodov, sa poskytuje bezodplatná liečebná starostlivosť v zdravotníckych zariadeniach štátnej zdravotníckej správy.

(4) Na vykonávanie pravidelných odvodov sa zriaďujú na okresných vojenských správach okresné odvodné komisie v zložení:

a) predseda-náčelník okresnej vojenskej správy alebo ním určený zástupca,

b) členovia

1. zástupca okresného úradu alebo jemu na roveň postaveného územného orgánu štátnej správy,
2. dvaja lekári, ktorých zabezpečí príslušný orgán štátnej zdravotníckej správy na žiadosť náčelníka okresnej vojenskej správy; Federálne ministerstvo obrany môže po dohode s Ministerstvom zdravotníctva Českej republiky alebo s Ministerstvom zdravotníctva Slovenskej republiky určiť namiesto jedného lekára štátnej zdravotníckej správy lekára vojenskej správy.

(5) Na odvodnom konaní môžu byť prítomní tiež zástupcovia orgánov obcí, z ktorých sa branci predvolávajú na odvod.

(6) Okrem osôb uvedených v odsekoch 4 a 5 a branca, ktorý sa ustanovil na odvod, smú byť v odvodnej miestnosti prítomné len osoby, ktoré na to dostanú poverenie orgánov nadriadených okresnej vojenskej správe.

(7) Okresný úrad alebo jemu na roveň postavený územný orgán štátnej správy zabezpečí na žiadosť náčelníka okresnej vojenskej správy materiálne prostriedky a potrebný personál na vykonávanie lekárskych prehliadok.

(8) Zloženie vyššej odvodnej komisie[2]) určí orgán nadriadený okresným vojenským správam. Jej členmi sú zástupcovia územného orgánu vojenskej správy a lekári vojenskej správy.

(9) Vyššia odvodná komisia

a) riadi a kontroluje činnosť okresných odvodných komisií,

b) rozhoduje o odvolaní odvedencov proti odvodnému rozhodnutiu,

c) rozhoduje o sťažnostiach členov okresných odvodných komisií proti odvodnému rozhodnutiu týchto komisií,

d) preskúmava konečné odvodné rozhodnutie, podľa ktorého branec nebol odvedený, ak je odôvodnená domnienka, že toto rozhodnutie je nesprávne,

e) rieši sťažnosti na neurčenie na náhradnú službu a odvolanie proti nepovoleniu odkladu základnej (náhradnej) služby.

(10) Predseda vyššej odvodnej komisie vyhlasuje rozhodnutie komisie. Proti tomuto rozhodnutiu nie je opravný prostriedok.

§ 16
Pravidelné odvody

(1) Pravidelnému odvodu sa podrobujú osoby podliehajúce pravidelnej odvodnej povinnosti.

(2) Pravidelné odvody sa konajú ako hlavné alebo dodatočné. Hlavné odvody sa konajú každoročne spravidla v mesiacoch septembri a októbri, ak neustanoví Federálne ministerstvo obrany inak. Dodatočné odvody sa konajú podľa potreby.

(3) Okresné vojenské správy zapisujú na pravidelný odvod každoročne občanov, ktorí do 31. decembra bežného roka dovŕšia 18 rokov.

(4) Zoznamy občanov podľa odseku 3, na ktorých sa vzťahuje pravidelná odvodná povinnosť, vyhotovujú každoročne k 1. januáru obce poverené výkonom štátnej správy, v ktorých odvode sú občania prihlásení na trvalý pobyt. Zoznam obsahuje meno a priezvisko, deň, mesiac a rok narodenia, miesto narodenia, rodné číslo, adresu trvalého pobytu a predkladá sa príslušnej okresnej vojenskej správe do 15. januára.

(5) Zoznamy občanov podľa odseku 3, na ktorých sa vzťahuje pravidelná odvodná povinnosť a ktorí majú trvalý pobyt v zahraničí, vyhotovujú zastupiteľské úrady, v ktorých obvode občania žijú. Zoznam s údajmi podľa odseku 4 sa zasiela prostredníctvom Federálneho ministerstva zahraničných vecí Federálnemu ministerstvu obrany do 31. januára každého roka.

(6) O tom, že sa majú ustanoviť na odvod, upovedomujú sa občania povolávacím rozkazom, prípadne verejnou vyhláškou. Občania podliehajúci odvodu sú povinní ustanoviť sa naň na miesto a v čase určenom povolávacím rozkazom alebo vo verejnej vyhláške a preukázať svoju totožnosť.

(7) Za vážne príčiny, ktoré nedovoľujú občanovi ustanoviť sa na odvod, možno považovať len

a) chorobu občana, ktorá je podľa lekárskeho potvrdenia prekážkou, aby sa ustanovil,

b) trvalý pobyt v zahraničí,

c) zaistenie, zadržanie, zatknutie, väzbu a výkon trestu odňatia slobody,

d) iné prekážky vzniknuté nezávisle od neho, ktoré mu bránia ustanoviť sa včas; o tom však musí občan predložiť potvrdenie obecného úradu, polície alebo iného príslušného orgánu miesta, kde prekážka vznikla.

Občania, ktorí podliehajú odvodnej povinnosti, sú povinní bezodkladne hlásiť okresnej vojenskej správe miesta ich trvalého pobytu zaniknutie prekážok, ktoré im bránili ustanoviť sa na odvod. Odvodu sa podrobia dodatočne.

(8) Branci povolaní na odvod sa podrobia lekárskej prehliadke, ktorú vykonajú lekári-členovia okresnej odvodnej komisie. Ak lekári nemôžu zistiť presne zdravotný stav branca, odošlú ho na dopĺňajúce odborné lekárske vyšetrenie. U brancov, ktorí sa dlhodobo liečia, zabezpečí štátna zdravotnícka správa najneskôr do 14 dní pred začatím odvodného konania odborné vyšetrenie tak,

aby odvodná komisia mohla komplexne posúdiť ich zdravotný stav. Výsledky zdravotného vyšetrenia s príslušným návrhom odovzdá lekár okresnej vojenskej správe miesta trvalého pobytu branca. Brancov, u ktorých lekári zistia dočasnú neschopnosť na vojenskú činnú službu pre chorobu (chybu), určuje náčelník okresnej vojenskej správy na liečebnú starostlivosť. Týmto brancom sa poskytuje bezplatná liečebná starostlivosť v rozsahu a spôsobom, ktoré ustanoví Ministerstvo zdravotníctva Českej republiky alebo Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky po dohode s Federálnym ministerstvom obrany.

(9) Podľa výsledku lekárskej prehliadky vyhlási predseda komisie odvodné rozhodnutie:

a) o schopnosti branca na vojenskú činnú službu alebo

b) o trvalej neschopnosti branca na vojenskú činnú službu, alebo

c) o odročení odvodu pri dočasnej neschopnosti branca pre chorobu (chybu).

(10) Branci sú po dobu svojho trvalého pobytu v zahraničí oslobodení od povinnosti ustanoviť sa do Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky, aby splnili pravidelnú odvodnú povinnosť. Odvodu sa podrobia po návrate na trvalý pobyt do Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky.

§ 17
Mimoriadne a dobrovoľné odvody

(1) Mimoriadnym odvodom sa podrobujú osoby podliehajúce mimoriadnej odvodnej povinnosti. Ak nemožno pre mimoriadne okolnosti vykonať takéto odvody spôsobom ustanoveným týmto zákonom upraví spôsob ich vykonania Federálne ministerstvo obrany so zreteľom na dané okolnosti. Proti odvodnému rozhodnutiu nie je opravný prostriedok.

(2) O mimoriadnych odvodoch platia obdobne ustanovenia o pravidelných odvodoch. Ak sa nariaďujú mimoriadne odvody, sú osoby im podliehajúce povinné prihlásiť sa na ne na orgáne obce poverenej výkonom štátnej správy príslušnej podľa miesta trvalého pobytu.

(3) Dobrovoľným odvodom sa podrobujú osoby, ktorým bol povolený dobrovoľný vstup do vojska. Dobrovoľné odvody sa konajú podľa potreby. O dobrovoľných odvodoch platia obdobne ustanovenia o pravidelných odvodoch.

§ 18
Preskúšanie

(1) Ak je odôvodnená domnienka, že konečné odvodné rozhodnutie, podľa ktorého branec nebol odvedený, je nesprávne, preskúša ho vyššia odvodná komisia.

(2) Preskúšanie je prípustné len do troch rokov po 31. decembri roku, v ktorom došlo k odvodnému rozhodnutiu. Ak však bolo toto rozhodnutie spôsobené činom, ktorý zakladá skutkovú podstatu trestného činu, možno preskúšanie vykonať kedykoľvek.

(3) Preskúšanie nariaďujú orgány nadriadené okresným vojenským správam,

a) ak je podozrenie, že odvodné rozhodnutie, podľa ktorého branec nebol odvedený, bolo vydané v dôsledku konania, ktoré je trestným činom,

b) ak vzniknú pochybnosti o správnosti odvodného konania, v ktorom branec nebol odvedený.

(4) Ak sa vedie trestné konanie pre podozrenie, že odvodné rozhodnutie, podľa ktorého branec nebol odvedený, bolo spôsobené trestným činom, oznámi orgán činný v trestnom konaní, ktorý vo veci vydal právoplatné rozhodnutie, výsledok konania orgánu nadriadenému okresnej vojenskej správe, v ktorej obvode bol branec podrobený odvodu.

(5) Preskúšanie vykonáva vyššia odvodná komisia. Jej členom nesmie byť osoba, ktorá bola v tej istej veci členom okresnej odvodnej komisie.

(6) O preskúšacom konaní platia obdobne ustanovenia o odvodnom konaní. Ak treba odborné lekárske vyšetrenie, môže sa branec odoslať aj do iného zdravotníckeho zariadenia.

(7) Proti rozhodnutiu vyššej odvodnej komisie niet opravného prostriedku.

§ 19
Náklady spojené so zápisom, odvodom a preskúšaním

(1) Brancovi sa pri použití verejných dopravných prostriedkov uhrádzajú preukázané výdavky vynaložené na cestu z miesta trvalého alebo prechodného bydliska na zápis, odvod, preskúšanie alebo na doplňajúce odborné vyšetrenie zdravotného stavu a späť. Brancovi sa uhrádza cestovné autobusom alebo cestovné v najnižšej triede osobného vlaku alebo rýchlika. Cestovné na zápis, odvod a preskúšanie uhrádza obecný úrad miesta trvalého pobytu občana; cestovné na doplňajúce odborné vyšetrenie zdravotného stavu uhrádza vojenská správa. Pokiaľ povolanie na úkon zavinil občan zanedbaním alebo obchádzaním povinnosti alebo uvádzaním komisie do omylu, cestovné sa neuhrádza.

(2) Osobe, ktorá sa neustanovila bez vážneho dôvodu na preskúšanie, alebo ak bolo preskúšanie nariadené preto, že rozhodnutie o neschopnosti na vojenskú činnú službu bolo vydané v dôsledku konania tejto osoby, ktoré je trestným činom, je povinná nahradiť náklady vynaložené na preskúšanie. Ak je pri odoslaní niektorej osoby do vojenskej nemocnice potrebné sprevádzanie pre jej odpor alebo pre podozrenie z úteku, uhrádza náklady za sprevádzanie dotknutá osoba.

(3) Priestory a miestnosti na vykonávanie odvodu, ich vykurovanie a udržiavanie po dobu úradného konania zabezpečuje a vzniknuté náklady uhrádza na žiadosť okresnej vojenskej správy okresný úrad alebo jemu na roveň postavený orgán štátnej správy.

(4) Náklady vzniknuté obciam alebo okresným úradom pri plnení úloh podľa tohto zákona, ktoré nemožno pokryť z ich rozpočtov, sa uhrádzajú zo štátneho rozpočtu federácie.

Oddiel III
Služobná povinnosť

§ 20
Pojem a druhy služobnej povinnosti

(1) Služobná povinnosť je povinnosť vojakov včas nastúpiť a vykonávať vojenskú činnú službu (odsek 2).

(2) Vojenská činná služba zahrňuje:

a) základnú službu (§ 27),

b) náhradnú službu (§ 28),

c) ďalšiu službu (§ 37),

d) službu vojakov z povolania (§ 25 ods. 1),

e) službu vojakov vo výslužbe povolaných prechodne do vojenskej činnej služby (§ 25 ods. 3),

f) vojenské cvičenia (§ 39) a

g) mimoriadnu službu (§ 46 ods. 1, § 47 ods. 1, § 49 ods. 2).

(3) Každý vojak je povinný plniť služobnú povinnosť osobne podľa svojich duševných i telesných schopností a znalostí.

(4) Vojaci, ktorí plnia niektorú z povinností uvedených v odseku 2, sú vojakmi v činnej službe, ostatní vojaci sú vojakmi mimo činnej služby.

§ 21
Začiatok, koniec a oslobodenie od služobnej povinnosti

(1) Služobná povinnosť vzniká dňom odvedenia. Týmto dňom sa odvedení zaraďujú do vojska a stávajú sa vojakmi. Až do dňa nastúpenia základnej (náhradnej) služby sa označujú vojaci výrazom „odvedenci“.

(2) Povinnosť základnej (náhradnej) služby sú muži povinní plniť po dovŕšení veku 18 rokov, pokiaľ ju neprevzali dobrovoľne.

(3) Služobná povinnosť sa končí prepustením z vojska (§ 22).

(4) Od služobnej povinnosti sú oslobodené osoby, ktoré podali vyhlásenie o odmietnutí základnej (náhradnej) služby alebo vojenského cvičenia.[3])

§ 22
Prepustenie z vojska

(1) Z vojska sa prepustia:

a) osoby, ktoré boli odvedené bez toho, že by bol daný pre to správny podklad;

b) osoby, ktoré dovŕšili vek, keď sa končí ich branná povinnosť. Ak vykonáva osoba, ktorá dovŕšila tento vek, vojenskú činnú službu v dobe, keď sa nariadilo niektoré z mimoriadnych opatrení, predlžuje sa jej branná povinnosť až do jej prepustenia z tejto služby; pri zrušení mimoriadnych opatrení musia však byť tieto osoby prepustené;

c) osoby, ktoré sa na základe prieskumného konania stali trvale neschopnými na vojenskú činnú službu, vynímajúc vojakov z povolania a vo výslužbe, ktorých možno prepustiť len na ich písomnú žiadosť;

d) osoby, u ktorých nastali iné okolnosti spôsobujúce zánik brannej povinnosti a ktoré pritom nehodlajú so súhlasom vojenskej správy dobrovoľne prevziať ďalšie plnenie brannej povinnosti;

e) osoby, ktoré sú povinné konať civilnú službu.

(2) Osobám, ktoré dovŕšili vek, keď sa končí ich branná povinnosť, môže vojenská správa na ich žiadosť dobu jej trvania predĺžiť. Takéto osoby možno potom z vojska prepustiť na ich žiadosť, ak nebolo nariadené niektoré z mimoriadnych opatrení. Z úradnej moci možno ich prepustiť kedykoľvek. O vojakoch z povolania a vo výslužbe, ktorí sami nepožiadajú o prepustenie z vojska, predpokladá sa, že im bola doba trvania brannej povinnosti predĺžená.

§ 23
Prieskumné konanie

(1) Prieskumným konaním sa zisťuje zdravotná schopnosť alebo neschopnosť vojakov na vojenskú činnú službu.

(2) Prieskumné konanie vykonávajú prieskumné komisie pri okresných vojenských správach, orgánoch nadriadených okresným vojenským správam a vo vojenských nemocniciach. Ich

zriaďovanie, zloženie a činnosť ustanoví Federálne ministerstvo obrany všeobecne záväzným právnym predpisom.

(3) Členmi prieskumných komisií pri okresných vojenských správach sú lekári obdobne ako pri odvodných komisiách.

(4) Povolaní vojaci sú povinní ustanoviť sa na prieskumné konanie. Cestovné v najnižšej triede osobného vlaku alebo rýchlika alebo cestovné autobusom z miesta pobytu do miesta prieskumu a späť uhrádza vojenská správa.

§ 23a
Úľavy zo služobnej povinnosti

(1) Prezidentovi Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky, poslancom Federálneho zhromaždenia - členom výborov Federálneho zhromaždenia zriadených pre brannú politiku, predsedovi a členom vlády Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky, predsedovi a členom Rady obrany štátu, sudcom Najvyššieho súdu Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky, sudcom Ústavného súdu Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky, generálnemu prokurátorovi Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky a generálnemu inšpektorovi ozbrojených síl Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky sa po dobu výkonu funkcie preruší alebo odloží výkon vojenskej činnej služby.

(2) Ak osoby uvedené v odseku 1 neprevezmú dobrovoľne služobnú povinnosť, môže sa im uložiť iba za mimoriadnych opatrení a v čase brannej povinnosti štátu (§ 46 až 49).

(3) Ustanovenie o dobrovoľnom prevzatí služobnej povinnosti podľa odseku 2 platí i po ukončení funkčného obdobia.

§ 24
Dočasné úľavy zo služobnej povinnosti

(1) U poslancov zákonodarných zborov sa vojenská činná služba odloží, prípadne sa ich vojenská činná služba preruší na dobu, po ktorú sú poslancami zákonodarných zborov. Vojenské cvičenie takto zameškané sa odpúšťa. Ustanovenie o odpúšťaní neplatí, ak bol vyhlásený stav brannej pohotovosti štátu. Obdobne sa postupuje pri zvolení do platnej funkcie v obecnom zastupiteľstve.

(2) Odboroví funkcionári sa nepovolávajú na vojenské cvičenie a na výkon základnej služby po dobu trvania štrajku alebo štrajkovej pohotovosti.

(3) Funkcionári politických strán a politických hnutí a kandidáti do zákonodarných zborov sa nepovolávajú na vojenské cvičenie a na výkon základnej služby po dobu trvania volebnej kampane až do skončenia volieb.

(4) U kandidátov do zákonodarných zborov sa nástup vojenskej činnej služby odloží, prípadne sa ich vojenská činná služba preruší na dobu volebnej kampane až do skončenia volieb.

§ 25
Služobná povinnosť vojakov z povolania a vo výslužbe

(1) Vojakmi z povolania sú vojaci, ktorí vojenskú službu vykonávajú ako svoje povolanie v služobnom pomere, do ktorého boli prijatí podľa osobitných predpisov. Vojaci z povolania sú povinní vojenskou činnou službou, dokiaľ tento ich služobný pomer nezanikne.

(2) Vojaci z povolania zotrvávajú vo vojenskej činnej službe do splnenia prevzatého záväzku, ktorý je najmenej 10 rokov.

(3) Vojaci z povolania po splnení prevzatého záväzku so svojím súhlasom zotrvávajú vo vojenskej činnej službe a generáli, dôstojníci a práporčíci v zálohe zotrvávajú v zálohe podľa vojenských hodností do dosiahnutia týchto vekových hraníc:

Vojenské hodnosti	Vekové hranice			
	Vojenská činná služba	Záloha l. kategórie	Záloha 2. kategórie	Záloha 3. kategórie
rotní, rotmajstri a nadrotmajstri	45	50	-	55
podpráporčíci, práporčíci a nadpráporčíci	50	50	-	55
podporučíci a poručíci	40	40	45	50
nadporučíci a kapitáni	40	45	50	55
majori	45	45	50	55
podplukovníci	45	50	55	60
plukovníci	50	55	-	60
generáli	55	60	-	65
generáli - ženy	50	-	-	50
ostatné vojačky z povolania a vojačky v zálohe	podľa hodností	-	-	50

Po dobu určenú vekovou hranicou na zotrvanie v zálohe 3. kategórie predlžuje sa generálom v zálohe branná povinnosť (§ 5 ods. 2).

(4) Vojakmi vo výslužbe sa stávajú generáli, dôstojníci a práporčíci, ktorí boli:

a) prepustení z vojenskej činnej služby po dosiahnutí vekových hraníc zálohy 3. kategórie,

b) preložení do zálohy a dosiahli vekové hranice zálohy 3. kategórie,

c) prepustení z vojenskej činnej služby pre trvalú neschopnosť na vojenskú činnú službu.

Služobná povinnosť vojakov vo výslužbe trvá, dokiaľ neboli prepustení z vojska. Vláda Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky ustanoví nariadením, kedy môžu byť na prechodnú dobu povolaní do vojenskej činnej služby.

§ 26
Oslobodenie od služobnej povinnosti príslušníkov Federálneho policajného zboru, Polície Českej republiky, Policajného zboru Slovenskej republiky, Zboru hradnej polície, Federálnej bezpečnostnej informačnej služby, Zboru nápravnej výchovy Českej republiky a Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a opatrenia pri ich prepustení (uvoľnení) zo služobného pomeru

(1) Príslušníci Federálneho policajného zboru, Polície Českej republiky, Policajného zboru Slovenskej republiky, Zboru hradnej polície, Federálnej bezpečnostnej informačnej služby, Zboru nápravnej výchovy Českej republiky a Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky (ďalej len „zbory a bezpečnostná služba“), ktorí vykonali základnú službu, sú po dobu služobného pomeru v zbore alebo bezpečnostnej službe oslobodení od služobnej povinnosti (§ 20), ktorou by inak boli povinní.

(2) Osoby, ktorých služobný pomer v zbore alebo bezpečnostnej službe sa skončil, majú služobnú povinnosť ako vojaci v zálohe.

(3) Hodnosti, ktoré dosiahli príslušníci zborov alebo bezpečnostnej služby vo vojsku, sa spravidla nemenia po dobu ich služby v týchto zboroch alebo bezpečnostnej službe, ani pri ich prepustení alebo uvoľnení zo služobného pomeru, ibaže by sa im táto vojenská hodnosť nemohla podľa všeobecne záväzných právnych predpisov ponechať.

(4) Na žiadosť osoby uvedenej v odseku 3, podanú po jej prepustení alebo uvoľnení zo služobného pomeru v zbore alebo bezpečnostnej službe, môže sa vojenská hodnosť upraviť podľa hodnosti, ktorú dosiahla v týchto zboroch alebo bezpečnostnej službe. Úprava hodnosti sa môže vykonať aj na návrh orgánu, ktorý osobu prepúšťa (uvoľňuje) zo služobného pomeru.

(5) Personálne útvary zborov alebo bezpečnostnej služby oznámia prepustenie alebo uvoľnenie zo služobného pomeru príslušnej okresnej vojenskej správe.

§ 27
Základná služba

(1) Základnou službou sú povinné, ak nie sú určené na náhradnú službu (§ 28), osoby, ktoré boli odvedené

a) pri pravidelných odvodoch alebo pri dobrovoľných odvodoch, ku ktorým došlo mimo doby brannej pohotovosti štátu, alebo

b) pri dobrovoľných odvodoch za brannej pohotovosti štátu, ak neobmedzili svoju služobnú povinnosť dobrovoľne prevzatú po dobu vojny [§ 6 ods. 3 písm. b)], alebo

c) pri mimoriadnych odvodoch, ak ide o mužov odvedených v čase, keď nemali ešte pravidelnú odvodnú povinnosť alebo keď by inak pravidelnej odvodnej povinnosti ešte podliehali, alebo o odvedencov, ktorí sa zaviazali na základnú službu, na ktorú neboli povinní.

(2) Základná služba trvá 18 mesiacov a počíta sa odo dňa skutočného jej nastúpenia. Federálne ministerstvo obrany môže do tejto doby započítať vykonanú mimoriadnu službu alebo jej časť.

(3) Doba trvania základnej služby

a) absolventov vysokých škôl, ktorí ukončili vysokoškolské štúdium štátnou skúškou, sa určuje na 12 mesiacov,

b) absolventov vysokých škôl, ktorí boli zaradení do vojenskej prípravy na vysokých školách a ukončili časť tejto prípravy zápočtom, sa určuje na 11 mesiacov,

c) absolventov vysokých škôl, ktorí boli zaradení do vojenskej prípravy na vysokých školách a ukončili túto prípravu záverečnými skúškami, žien, ktoré dobrovoľne vstúpili do vojska, a vojakov, ktorí prevzali záväzok na ďalšiu službu, sa určuje na 9 mesiacov.

(4) Vláda Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky môže dobu trvania základnej služby skrátiť nariadením.

§ 28
Náhradná služba

(1) Namiesto základnej služby vykonávajú náhradnú službu osoby na ňu určené podľa § 29 až 31.

(2) Určenie na náhradnú službu sa stane zo zákona (§ 29), na žiadosť (§ 30) alebo z úradnej moci (§ 31).

(3) Náhradná služba trvá 5 mesiacov a počíta sa odo dňa skutočného jej nastúpenia. Federálne ministerstvo obrany môže do tejto doby započítať vykonanú mimoriadnu službu alebo jej časť.

§ 28a
Započítanie základnej (náhradnej) služby

Osobám, ktoré už slúžili vo vojsku a boli z neho prepustené, sa základná (náhradná) služba už vykonaná započítava do základnej (náhradnej) služby.

§ 29
Určenie na náhradnú službu zo zákona

Na náhradnú službu sa určia osoby, ktoré bez vlastnej viny boli odvedené po 31. decembri roku, v ktorom dovŕšili 30 rokov, alebo bez vlastnej viny nenastúpili základnú službu do 31. decembra roku, v ktorom dovŕšili 30 rokov.

§ 30
Určenie na náhradnú službu na žiadosť

(1) Ak bolo odvedené viacej osôb, než je potrebné na doplnenie počtu vojska ustanoveného podľa § 3 ods. 3, určí sa ďalej na náhradnú službu počet osôb rovnajúci sa rozdielu medzi týmto potrebným počtom a počtom osôb, ktoré boli skutočne odvedené. Tento počet ustanoví každoročne Federálne ministerstvo obrany podľa početných prírastkov a úbytkov, ku ktorým pravdepodobne dôjde po nastúpení odvedencov do základnej služby.

(2) Na náhradnú službu podľa odseku 1 možno určiť predovšetkým odvedencov a osoby, ktoré doteraz nevykonali 5 mesiacov základnej služby, pokiaľ o to požiadajú, ak majú pre svoju žiadosť osobitné dôvody rodinné, hospodárske alebo sociálne. Osoby dobrovoľne odvedené možno na náhradnú službu určiť, len ak vznikli dôvody pre toto určenie po ich odvedení. Ak prestanú dôvody po podaní žiadosti, je žiadateľ povinný túto okolnosť bez meškania hlásiť.

(3) O žiadostiach za určenie na náhradnú službu rozhoduje náčelník okresnej vojenskej správy. Proti tomuto rozhodnutiu nie je opravný prostriedok.

(4) Ak sa dodatočne ukáže, že tu neboli dôvody, pre ktoré došlo k určeniu na náhradnú službu, alebo ak prestanú neskoršie tieto dôvody a niet ani iných dôvodov pre toto určenie, zruší náčelník okresnej vojenskej správy po vypočutí žiadateľa pôvodné rozhodnutie a žiadateľ sa povolá do základnej služby. Pritom sa mu započítava do základnej služby doba, po ktorú konal náhradnú službu alebo časť základnej služby, ako i doba, po ktorú trvali ešte po prepustení zo základnej alebo náhradnej služby dôvody, o ktoré bola opretá žiadosť za určenie na náhradnú službu.

§ 31
Určenie na náhradnú službu z úradnej moci

(1) Ak nedosahuje počet osôb určených na náhradnú službu podľa ustanovenia § 30 ods. 2 celý početný prebytok (§ 30 ods. 1), určí vojenská správa na náhradnú službu ďalšie osoby, ktoré doteraz nevykonali 5 mesiacov základnej služby. Pri výbere treba dbať predovšetkým na záujmy služobné, zároveň sa však prihliadne aj na rodinné, hospodárske a sociálne pomery.

(2) Rozhodnutie vykonané podľa odseku 1 možno zo služobných dôvodov zrušiť. V tomto prípade sa povolá osoba určená na náhradnú službu pre výkon základnej služby len na dobu končiacu dňom, ktorým by sa bola jej základná služba skončila, keby nebola bývala určená na náhradnú službu.

(3) Ak nie sú splnené podmienky § 30 ods. 1 možno odvedencov určiť na náhradnú službu len so súhlasom vlády Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky.

§ 32
Prepustenie na trvalú dovolenku miesto určenia na náhradnú službu

(1) Osoby, ktoré by mali byť podľa ustanovenia § 30 ods. 2 alebo § 31 ods. 1 určené na náhradnú službu, nemožno však byť na túto službu určené jedine preto, že vykonali základnú službu dlhšiu ako 5 mesiacov, prepustia sa na trvalú dovolenku.

(2) O zrušení rozhodnutia vykonaného podľa odseku 1 a o opätovnom povolaní osoby prepustenej na trvalú dovolenku do základnej služby platia obdobne ustanovenia § 30 ods. 4 a § 31 ods. 2.

§ 33
Nastúpenie základnej a náhradnej služby

(1) Osoby odvedené pri pravidelných odvodoch, ktorým nebol povolený odklad základnej (náhradnej) služby (§ 34), nastupujú túto službu v kalendárnom roku, v ktorom boli odvedené, alebo v roku nasledujúcom.

(2) Nástupné dni vyhlási každoročne Federálne ministerstvo obrany.

(3) Ak došlo k odvodu po určenom nástupnom dni alebo ak nenastúpil odvedenec základnú (náhradnú) službu tohto dňa, môže mu vojenská správa povoliť odklad tejto služby do príslušného nástupného dňa v nasledujúcom kalendárnom roku.

(4) Federálne ministerstvo obrany môže z dôležitých dôvodov povoliť v osobitných prípadoch nastúpenie základnej (náhradnej) služby aj mimo nástupných dní vyhlásených podľa odseku 2. Podrobnosti ustanoví vláda Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky nariadením.

(5) Pokiaľ dobrovoľníci odvedení za brannej pohotovosti štátu a osoby odvedené pri mimoriadnych odvodoch sú povinní konať základnú (náhradnú) službu, nastúpia ju spravidla dňom nasledujúcim po prepustení z mimoriadnej služby.

§ 34
Odklad základnej a náhradnej služby

(1) Odvedencom, ktorí sa pripravujú na určité povolania, možno na ich žiadosť povoliť odklad základnej (náhradnej) služby, a to najdlhšie do určeného nástupného dňa v roku, v ktorom dovŕšia 25 rokov, a ak ide o študujúcich vysokých škôl, do ukončenia štúdia, najdlhšie však do 30 rokov. Obdobne možno povoliť odklad, najdlhšie však do nástupného dňa v roku, v ktorom žiadateľ dovŕši 25 rokov, ak to vyžadujú iné dôvody hodné osobitného zreteľa.

(2) Vláda Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky ustanoví nariadením, kedy možno odložiť nastúpenie základnej (náhradnej) služby z úradnej moci.

(3) Osoby, ktorým sa povolil odklad, nastúpia základnú (náhradnú) službu v roku, keď sa odklad končí, alebo v nasledujúcom roku v určený nástupný deň.

(4) Ak sa dodatočne ukáže, že tu neboli dôvody, pre ktoré bol odklad základnej (náhradnej) služby povolený, alebo ak prestanú dodatočne tieto dôvody, možno povolenie odkladu zrušiť.

(5) Vláda Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky ustanoví nariadením, ako sa vykonáva povoľovanie odkladov základnej (náhradnej) služby, upraví konanie o žiadostiach za ne a ustanoví, ako sa postupuje, ak bolo zrušené rozhodnutie o povolení odkladu.

(6) Proti rozhodnutiu, ktorým sa žiadosť za odklad odmietla alebo ktorým sa rozhodnutie o povolení odkladu zrušilo, možno podať odvolanie do 15 dní po doručení u orgánu, ktorý rozhodnutie vydal, k orgánu nadriadenému, ktorý rozhoduje s konečnou platnosťou. Rozhodnutie musí obsahovať poučenie o odvolaní.

§ 35
Odpustenie náhradnej služby

Osobám, ktoré bez vlastnej viny do 31. decembra roku, v ktorom dovŕšili 30 rokov, nenastúpili náhradnú službu, na ktorú boli určení na žiadosť alebo z úradnej moci, ako aj osobám určeným na náhradnú službu zo zákona, môže Federálne ministerstvo obrany vykonanie náhradnej služby odpustiť.

§ 36
Trvalá dovolenka

(1) Vojakmi na trvalej dovolenke sú vojaci, ktorí boli zo základnej (náhradnej) služby predčasne prepustení a neboli doteraz preložení do zálohy. Okrem dôvodu uvedeného v § 32 ods. 1 možno predčasne prepustiť zo základnej služby na trvalú dovolenku vojakov

a) ak sa majú odstrániť ich prebytočné počty,

b) ak ide o hromadné prepustenie príslušníkov jedného nástupného ročníka pred ich preložením do zálohy,

c) ak tak rozhodne prieskumná komisia,

d) ktorým bol dodatočne povolený odklad,

e) ktorým sa mala udeliť zdravotná dovolenka najmenej na dobu, ktorá zvyšuje na dokončenie základnej služby,

f) ženy, u ktorých bolo zistené tehotenstvo,

g) ktorí boli vzatí do väzby,

h) ktorí boli právoplatne odsúdení na trest odňatia slobody, dňom nástupu trestu.

(2) Z náhradnej služby možno predčasne prepustiť na trvalú dovolenku vojakov z dôvodov uvedených v odseku 1 písm. b) až h) a vojakov, ktorí nemôžu vykonávať náhradnú službu pre chorobu nepretržite po dobu dlhšiu ako 28 dní, ak podľa vyjadrenia odborného lekára nie je pravdepodobné, že sa uzdravia najneskôr v ďalších 14 dňoch.

(3) Prepustením na trvalú dovolenku sa základná (náhradná) služba prerušuje. Vojaci na trvalej dovolenke sú povinní nastúpiť na pokračovanie v základnej (náhradnej) službe v najbližšom nástupnom termíne, ktorý nasleduje po zaniknutí dôvodov, pre ktoré boli prepustení na trvalú dovolenku.

§ 36a
Odpustenie zvyšku základnej (náhradnej) služby

(1) Vojakom prepusteným na trvalú dovolenku podľa § 36 ods. 1 písm. a), b), e) a f) sa zvyšok základnej služby odpúšťa, ak nepresahuje šesť mesiacov. Zvyšok náhradnej služby vojakom uvedeným v § 36 ods. 2 sa odpúšťa v prípade, že k prepusteniu dôjde v poslednom mesiaci náhradnej služby.

(2) Ak pri prepustení podľa § 36 ods. 1 písm. b) ide o dobu kratšiu ako 10 dní, započítava sa táto doba ako vykonaná vojenská činná služba.

(3) Vojakom prepusteným na trvalú dovolenku podľa § 36 ods. 1 písm. c) a d) môže Federálne ministerstvo obrany odpustiť zvyšok základnej služby, ak nepresahuje šesť mesiacov, a vojakom prepusteným na trvalú dovolenku podľa § 36 ods. 1 písm. g) a h) zvyšok základnej služby do jedného mesiaca.

§ 37
Ďalšia služba

(1) Vojakom, ktorí vykonali základnú službu, možno na ich žiadosť povoliť, aby vykonali ďalšiu službu. Vojakom, ktorí vykonali len náhradnú službu, možno toto povolenie udeliť, len ak boli na náhradnú službu určení podľa § 29 alebo 31.

(2) Na ďalšiu službu sú povinní vojaci,

a) ak sú na svoju žiadosť vzdelávaní alebo cvičení pre vojenskú službu alebo

b) ak prevzali záväzok na takú službu.

(3) Do ďalšej služby sa prijímajú vojaci podľa odseku 2 písm. b) na dobu 2 až 5 rokov.

§ 37a
Náhrada nákladov

(1) Vojaci v ďalšej službe, ktorí sú na vlastnú žiadosť alebo z dôvodu právoplatného odsúdenia súdom pre trestný čin alebo pre služobnú nespôsobilosť prepustení pred splnením povinnosti na ďalšiu službu alebo pred splnením prevzatého záväzku, sú povinní vrátiť sumu, ktorá sa rovná nákladom vynaloženým na materiálne a finančné zabezpečenie ich vzdelania alebo vycvičenia (ďalej len „náhrada nákladov“).

(2) Federálne ministerstvo obrany a Federálne ministerstvo vnútra ustanovia všeobecne záväzným právnym predpisom podmienky zníženia alebo odpustenia náhrady nákladov a po dohode s Federálnym ministerstvom financií výšku náhrady nákladov.

§ 38
Záloha

(1) Preloženie do zálohy sa vykoná dňom, ktorý nasleduje po dni skončenia základnej (náhradnej) služby, ďalšej služby alebo služby vojakov z povolania, ktorí neboli preložení do výslužby a majú ešte služobnú povinnosť. Ďalej budú preložené do zálohy dňom, ktorý nasleduje po dni skončenia mimoriadnej služby, osoby odvedené pri mimoriadnych odvodoch, ktoré po svojom prepustení z tejto služby nie sú povinné základnou (náhradnou) službou a ktorých služobná povinnosť trvá podľa zákona alebo na podklade dobrovoľného prevzatia. Dobrovoľníci odvedení za brannej pohotovosti štátu sa preložia za obdobných podmienok do zálohy dňom, ktorý nasleduje po dni skončenia mimoriadnej služby, ak nejde o osoby, ktoré dobrovoľne prevzali služobnú povinnosť len na dobu vojny. Takéto osoby sa z vojska prepustia [§ 22 ods. 1 písm. d)].

(2) Osoby, ktorým bola náhradná služba odpustená podľa ustanovenia § 35, zaradia sa do zálohy, a ak už nastúpili náhradnú službu, preložia sa do zálohy dňom, ktorý nasleduje po dni prepustenia z tejto služby.

(3) Osoby preložené do zálohy sú až do doby, keď budú prepustené z vojska alebo keď sa stanú vojakmi z povolania alebo v ďalšej službe, vojakmi v zálohe. Služobnú povinnosť plnia konaním vojenských cvičení (§ 39) a mimoriadnej služby (§ 46 ods. 1, § 47 ods. 1).

§ 39
Vojenské cvičenia

(1) Vojaci, slobodníci a poddôstojníci v zálohe sú povinní vojenskými cvičeniami v úhrnom čase 12 týždňov; vojaci v zálohe, ktorí konali základnú (náhradnú) službu kratšiu ako tri štvrtiny tejto služby (§ 27 ods. 2 a 3, § 28 ods. 3) sú povinní vojenskými cvičeniami v úhrnom čase 16 týždňov.

(2) Generáli, dôstojníci a práporčíci v zálohe sú povinní vojenskými cvičeniami v úhrnom čase 16 týždňov; do neho sa započítavajú vojenské cvičenia, ktoré vykonali ako príslušníci mužstva alebo poddôstojníci.

(3) Vojaci v zálohe sa povolávajú spravidla na štyri pravidelné cvičenia po troch alebo štyroch týždňoch. Federálne ministerstvo obrany ustanoví počet a dĺžku jednotlivých cvičení s ohľadom na potreby výcviku alebo zabezpečenia pripravenosti ozbrojených síl tak, aby sa neprekročil úhrnný čas podľa odseku 1 alebo 2; môže odpustiť vojakom v zálohe konanie cvičení, pokiaľ je vycvičených viac osôb alebo pokiaľ vzhľadom na vykonávané zamestnanie alebo inú prípravu sú v potrebnom rozsahu vycvičení. Ak mimoriadna alebo zvláštna služba presahuje šesť mesiacov, môže ju Federálne ministerstvo obrany započítať ako jedno alebo dve cvičenia.

(4) Vojaci z povolania, ako i vojaci, ktorí konali ďalšiu službu (§ 37), sú po preložení do zálohy povinní vojenskými cvičeniami ako príslušníci toho istého ročníka narodenia.

(5) Vojaci v zálohe, ktorí sa dlhodobo zdržiavajú v zahraničí, sa nepovolávajú po túto dobu na cvičenia, sú však povinní ich vykonať po návrate zo zahraničia. Federálne ministerstvo obrany môže týmto vojakom z dôvodov hodných osobitného zreteľa odpustiť vykonanie všetkých alebo niektorých cvičení.

(6) Vojakom v zálohe môže byť na ich žiadosť povolené, aby konali mimo povinných cvičení aj cvičenia dobrovoľné. Dobrovoľné cvičenia sa nezapočítavajú do úhrnného času cvičení.

(7) Ak sa zavádzajú nové bojové prostriedky alebo ak to vyžadujú výcvikové dôvody, môžu byť povolaní vojaci v zálohe na výnimočné vojenské cvičenie na dobu nevyhnutnej potreby. Povolanie vojakov v zálohe v rozsahu presahujúcom priemerný počet dvoch ročníkov narodenia vyžaduje predchádzajúce schválenie vlády Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky. Výnimočné cvičenie sa podľa možnosti započíta do úhrnného času cvičenia ustanoveného v odsekoch 1, 2 a 4.

(8) Vojakom v zálohe môže na ich žiadosť okresná vojenská správa povoliť odklad vykonania cvičenia na iné obdobie roka, prípadne na nasledujúci rok. O odklad cvičenia môže so súhlasom vojaka žiadať aj zamestnávateľ. Podanie žiadosti nemá odkladný účinok.

(9) Z cvičenia sa predčasne prepustia vojaci, ktorí sa z dôvodu choroby alebo úrazu stanú na zostávajúcu dobu neschopnými na vojenskú činnú službu, ktorí boli počas cvičenia vzatí do väzby alebo ktorým sa počas cvičenia povolil odklad cvičenia. Doba, po ktorú konali cvičenie, sa im započíta do úhrnného času cvičení.

§ 40
Nahrádzanie zameškanej základnej (náhradnej) služby alebo vojenského cvičenia

(1) Vojaci konajúci základnú (náhradnú) službu alebo vojenské cvičenie sú povinní plne nahradiť službu, ktorú zameškali prekročením riadnej a osobitnej dovolenky, dovolenkou bez nároku na peňažné náležitosti, výkonom disciplinárneho trestu väzenia, zbehnutím alebo svojmocným odlúčením.

(2) Nahrádzanie vojenskej činnej služby podľa odseku 1 možno odpustiť. Nemožno však odpustiť dobu zameškanú zbehnutím a svojmocným odlúčením.

(3) Základná (náhradná) služba alebo vojenské cvičenie zameškané chorobou, úrazom alebo zdravotnou dovolenkou sa nenahrádza, ak choroba alebo úraz nevznikli alebo sa nezhoršili vlastnou vinou vojaka.

Oddiel IV
Povinnosť na zvláštnu službu

§ 41
Druhy zvláštnej služby

Zvláštnou službou sa rozumie:

a) služba príslušníkov verejných ozbrojených zborov konaná v ozbrojených silách podľa tohto zákona (§ 46 ods. 2) alebo podľa osobitných zákonov,

b) služba konaná v ozbrojených silách podľa tohto zákona (§ 46 ods. 2) príslušníkmi verejných ochranných zborov.

§ 42
Vznik a koniec povinnosti na zvláštnu službu

(1) Povinnosť na zvláštnu službu vzniká dňom, na ktorý znie povolanie do tejto služby, bez ohľadu na prípadné skoršie zaradenie dotyčných osôb do vojska.

(2) Povinnosť na zvláštnu službu sa končí prepustením z tejto služby (§ 43).

§ 43
Prepustenie zo zvláštnej služby

Zo zvláštnej služby budú prepustené:

a) osoby, ktoré boli povolané bez toho, že by bol pre to daný právny podklad,

b) osoby, ktoré sa stali telesne alebo duševne nespôsobilými na zvláštnu službu,

c) osoby, u ktorých nastali iné okolnosti spôsobujúce zánik brannej povinnosti, vynímajúc dovŕšenie ustanoveného veku (§ 46 ods. 4),

d) osoby povolané do mimoriadnej služby,

e) osoby povolané do tejto služby v dobe mimoriadnych opatrení, len čo sa zrušia tieto opatrenia.

§ 44

Zrušený

Oddiel V
Osobné úkony pre potreby ozbrojených síl

§ 45
Rozsah povolania

(1) Osobnými úkonmi pre potreby ozbrojených síl sa rozumie činnosť vojakov v zálohe súvisiaca s vyhlásením mimoriadnych opatrení.

(2) Ak bolo nariadené akékoľvek mimoriadne opatrenie podľa tohto zákona, možno pre potreby ozbrojených síl požadovať osobné úkony od vojakov v zálohe, ktorí môžu byť pre tento prípad

vopred určení. Títo vojaci podliehajú po dobu plnenia osobných úkonov vojenskej disciplinárnej a súdnej právomoci.

(3) Povolaním vojakov v zálohe do mimoriadnej služby sa zrušuje ich určenie na osobné úkony.

(4) Vojaci v zálohe vopred určení na osobné úkony vykonávajú namiesto vojenských cvičení nevyhnutnú prípravu.

(5) O povolaní na osobné úkony, o náhrade cestovného povolaných osôb, o nastúpení na výkon osobných úkonov a o prepustení z nich platia obdobne ustanovenia o mimoriadnej službe a vojenských cvičeniach.

Oddiel VI
Mimoriadne opatrenia

§ 46
Mimoriadne opatrenia mimo doby brannej pohotovosti štátu

(1) Ak dôjde k udalostiam ohrozujúcim zvýšenou mierou samostatnosť, celistvosť a jednotu štátu, alebo ústavné zriadenie (doba zvýšeného ohrozenia štátu), môže prezident Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky nariadiť, aby boli povolaní do mimoriadnej služby na dobu nevyhnutnej potreby vojaci v zálohe, a to v počte nepresahujúcom počet vojakov v zálohe siedmich najmladších ročníkov narodenia.

(2) Okrem opatrení uvedených v odseku 1 môže prezident Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky na návrh vlády Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky nariadiť, aby boli povolané do zvláštnej služby verejné ozbrojené zbory, ktoré vláda Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky určila, verejné ochranné zbory, časti alebo jednotliví príslušníci týchto zborov a jednotky zložené z týchto osôb. Osoby, ktoré v takýchto prípadoch budú povolané, môžu byť už vopred určené. Povolané osoby podliehajú vojenskému veleniu, stávajú sa príslušníkmi ozbrojených síl, i keď nie sú vojakmi, dňom, na ktorý sú povolané, pri povolaní zborov, jednotiek alebo ich častí dňom, na ktorý je povolaný zbor, jednotka alebo časť, ku ktorým náležia. Podliehajú po dobu tejto zvláštnej služby vojenskej kázenskej a súdnej právomoci a ustanovením Trestného zákona o trestných činoch vojenských.

(3) Po dobu trvania mimoriadnych opatrení podľa odseku 1 alebo 2 nemožno prepustiť ani z vojenskej činnej služby ani zo zvláštnej služby osoby, ktoré v dobe vykonávania tejto služby dovŕšili vek, keď by inak sa skončila ich branná povinnosť.

(4) Mimoriadne opatrenia uvedené v odsekoch 1 a 2 zrušuje prezident Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky.

§ 47
Mobilizácia

(1) Mobilizáciou sa podľa tohto zákona rozumie hromadné povolanie vojakov mimo činnej služby do mimoriadnej služby, ak toto povolanie presahuje svojím rozsahom rozsah opatrení uvedených v § 46.

(2) Mobilizácia môže byť všeobecná alebo čiastočná; všeobecná mobilizácia sa vzťahuje na všetkých vojakov mimo činnej služby, ktorí nie sú oslobodení od mimoriadnej služby, ako i na celé štátne územie; čiastočná mobilizácia sa vzťahuje na časť uvedených vojakov, prípadne na časť štátneho územia.

(3) Mobilizáciu nariaďuje prezident Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky.

(4) Opatrenia nariadené na vykonanie mobilizácie sa zrušujú demobilizáciou. Nariaďuje ju prezident Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky.

§ 48
Niektoré právne účinky vyhlásenia stavu brannej pohotovosti štátu

(1) Len čo je verejne známe, že štát mobilizáciou vstúpil do stavu brannej pohotovosti, sú vojaci, ktorí sú mimo územia Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky, povinní ustanoviť sa bez osobitného povolania bez meškania na nastúpenie vojenskej činnej služby. Prezident Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky môže vyzvať vojakov, ktorí z dôvodov nezávislých od ich vôle nemôžu nastúpiť vojenskú činnú službu z územia mimo Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky, aby sa prihlásili do vojenských služieb spojeneckého štátu, v ktorom sú alebo do ktorého sa môžu dostať, a aby pre prípad, že im na podklade ich prihlášky bude umožnená služba v armáde spojeneckého štátu, túto službu konali po dobu vojny. Vojaci sú povinní túto výzvu poslúchnuť.

(2) Za brannej pohotovosti štátu sa konajú len mimoriadne a dobrovoľné odvody. Dobrovoľne môžu však v tejto dobe vstúpiť do vojska len osoby, ktoré v čase prihlášky neboli ešte povolané na mimoriadny odvod. Vojakom v zálohe a vo výslužbe, ktorí neboli povolaní do vojenskej činnej služby, môže vojenská správa na ich žiadosť povoliť dobrovoľné konanie mimoriadnej služby. Žiadosť za povolenie dobrovoľného konania mimoriadnej služby nemožno odvolať.

§ 49
Mimoriadne opatrenia za brannej pohotovosti štátu

(1) Za brannej pohotovosti štátu môže prezident Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky na návrh vlády Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky nariadiť mimoriadne odvody (§ 17 ods. 1) osôb podliehajúcich brannej povinnosti (§ 5), ktoré doteraz neboli odvedené alebo boli z vojska prepustené. Toto ustanovenie sa nevzťahuje na osoby uvedené v § 22 ods. 1 písm. e).

(2) Osoby odvedené pri mimoriadnych odvodoch nastupujú mimoriadnu službu v nástupné dni, ktoré ustanoví Federálne ministerstvo obrany, a zotrvajú v nej až do prepustenia. Musia byť prepustené z tejto služby, len čo bol ukončený stav brannej pohotovosti štátu. Ženy odvedené pri mimoriadnych odvodoch, ako i osoby, ktoré dobrovoľne vstúpili do vojska iba na dobu vojny, sa prepustia dňom prepustenia z mimoriadnej služby zároveň z vojska [§ 22 ods. 1 písm. d)], ak nepožiadajú o preloženie do zálohy a ak sa nezaviazali ani konať základnú službu po skončení mimoriadnej služby.

§ 50
Oslobodenie od mimoriadnej služby

(1) Od povinnosti nastúpiť mimoriadnu službu možno oslobodiť osoby, u ktorých je v dôležitom záujme ozbrojených síl alebo v inom dôležitom všeobecnom záujme potrebné, aby mohli ďalej vykonávať svoje zamestnanie. Vojaci v zálohe mladší ako 35 rokov môžu byť oslobodení len v prípadoch hodných osobitného zreteľa.

(2) Zamestnávatelia môžu požiadať o oslobodenie od povinnosti mimoriadnej služby pre svojich zamestnancov okresnú vojenskú správu, v ktorej obvode majú sídlo. Orgány štátnej správy môžu vyžadovať oslobodenie pre občanov, pokiaľ však ide o osoby v pracovnom alebo obdobnom pomere, až po prerokovaní s ich zamestnávateľom.

(3) Od povinnosti na mimoriadnu službu možno oslobodiť vopred alebo až za mimoriadnych opatrení. Oslobodenie nadobúda účinnosť, ak sa vykoná vopred, dňom vyhlásenia mimoriadnych

opatrení, ak sa vykoná až za mimoriadnych opatrení dňom, keď príslušný orgán vojenskej správy rozhodol o oslobodení. Zamestnávatelia a orgány štátnej správy sú povinní oznámiť zaniknutie dôvodov, pre ktoré sa oslobodenie vykonalo, okresnej vojenskej správe, ktorá oslobodenie vykonala, a okresnej vojenskej správe miesta trvalého pobytu oslobodenej osoby.

(4) Oslobodenie možno obmedziť na určitú dobu. Rozhodnutie, ktorým sa povolilo oslobodenie, možno po zaniknutí dôvodov alebo v dôležitom záujme ozbrojených síl zrušiť.

§ 51
Ohlasovacia povinnosť a vojenská evidencia

(1) Branci, vojaci a osoby, ktoré boli určené na zvláštnu službu a boli o tomto svojom určení upovedomené, sú povinní bezodkladne hlásiť skutočnosť dôležité pre vojenskú evidenciu, a to zmeny miesta trvalého a prechodného pobytu, zamestnávateľa, zamestnania, úrazy a vážne ochorenia majúce vplyv na výkon ich brannej povinnosti a zmeny údajov uvedených vo vojenských preukazoch orgánom vojenskej správy, na ktorých sú vedení v evidencii.

(2) Vojenskú evidenciu vojakov v činnej službe vedú príslušné orgány ozbrojených síl, ostatných osôb uvedených v odseku 1 okresné vojenské správy. Spôsob vedenia vojenskej evidencie ustanoví Federálne ministerstvo obrany všeobecne záväzným právnym predpisom. Zastupiteľské úrady vedú vojenskú evidenciu občanov Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky žijúcich v zahraničí.

(3) Orgány, ktoré vedú evidenciu obyvateľstva, spolupracujú s okresnými vojenskými správami pri vedení vojenskej evidencie, najmä oznamujú príslušným okresným vojenským správam, ktorí branci a vojaci mimo činnej služby sa prihlásili na trvalý pobyt alebo sa z neho odhlásili.

(4) Orgány činné v trestnom konaní oznamujú vzatie do väzby alebo právoplatné odsúdenie branca alebo vojaka mimo činnej služby okresnej vojenskej správe miesta trvalého pobytu; nápravnovýchovné ústavy Ministerstva spravodlivosti Českej republiky a ústavy Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky oznamujú prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody.

(5) Orgán poverený vedením matriky príslušný podľa miesta trvalého pobytu branca alebo vojaka mimo činnej služby oznamuje jeho úmrtie príslušnej okresnej vojenskej správe. Pri úmrtí vojaka v činnej službe zasiela kópiu úmrtného listu vojenskému útvaru, ktorého bol vojak príslušníkom.

(6) Zamestnávatelia môžu vyžadovať od svojich zamestnancov predloženie vojenského preukazu na zistenie údajov potrebných pre ich oslobodenie (§ 50) a zabezpečenie ostatných úloh pre dobu mimoriadnych opatrení.

§ 52
O povolávaní

(1) Osoby, ktoré boli povolané do vojenskej činnej služby, do zvláštnej služby, na osobné úkony pre potreby ozbrojených síl alebo pre zistenie neschopnosti na vojenskú činnú službu alebo nespôsobilosti na zvláštnu službu alebo na osobné úkony, sú povinné povolanie poslúchnuť.

(2) Povolanie sa vykonáva povolávacím rozkazom, prípadne verejnou vyhláškou; pri mobilizácii tiež mobilizačnou výzvou. Druhy povolávacích rozkazov ustanoví Federálne ministerstvo obrany. Povolávacie rozkazy sa doručujú poštou alebo prostredníctvom orgánov obcí poverených výkonom štátnej správy; pri mimoriadnych opatreniach takisto prostredníctvom vojakov v zálohe určených na osobné úkony. Ak pri povolaní na mimoriadnu službu nebude ustanovené inak, sú povolané osoby povinné do štyroch hodín po upovedomení nastúpiť cestu do určeného miesta.

(3) Povolaným osobám uhradzuje štát cestovné z miesta trvalého pobytu do miesta nastúpenia, osobám prepusteným cestovné z miesta prepustenia do miesta budúceho trvalého pobytu; podrobnosti ustanoví vláda Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky nariadením.

(4) Osoby, ktoré porušia odvodnú povinnosť alebo narušia priebeh odvodného konania, neuposlúchnu povolanie vydané na základe branného zákona orgánom vojenskej správy, úmyselne zničia, poškodia alebo zneužijú preukaz vydaný brancovi alebo vojakovi alebo preukaz o neschopnosti na vojenskú činnú službu, sa dopúšťajú priestupku, za ktorý možno uložiť pokutu do 3000 Kčs. Ustanovenie predchádzajúcej vety platí aj o osobách určených na osobné úkony pre potreby ozbrojených síl alebo na zvláštnu službu a o osobách, u ktorých sa má zistiť neschopnosť na vojenskú činnú službu alebo nespôsobilosť na zvláštnu službu alebo na osobné úkony pre potreby ozbrojených síl.

§ 53
Vojenské preukazy

(1) Na preukazovanie príslušnosti k ozbrojeným silám a pre potreby vojenskej evidencie osôb podliehajúcich služobnej povinnosti sa vydáva vojenský preukaz. Pri služobnom styku a v prípadoch, keď to vyplýva z účelu úkonu, je vojak v činnej službe povinný preukázať svoju príslušnosť k ozbrojeným silám vojenským preukazom.

(2) Osobám trvalo neschopným na vojenskú činnú službu sa vydáva preukaz o neschopnosti na vojenskú činnú službu, ktorý obsahuje meno, priezvisko, rodné číslo, miesto trvalého pobytu a deň prepustenia osoby z vojska.

(3) Vojenské preukazy vydáva Federálne ministerstvo obrany. Vo vojenských preukazoch pre osoby podliehajúce služobnej povinnosti sa uvádza meno, priezvisko, rodné číslo, miesto trvalého pobytu vojaka, vojenská hodnosť a vojenský útvar; v preukazoch pre vojakov v základnej (náhradnej) službe a v zálohe sa ďalej uvádzajú údaje o druhu služobnej povinnosti, vojenskej odbornosti a iné osobitné záznamy (zdravotné a pod.).

(4) Vojenský preukaz nemožno pripojiť ako prílohu k podaniam, odovzdať nepovolaným osobám ani vyviezť do zahraničia. Stratu vojenského preukazu je občan povinný hlásiť vojenskej správe bez zbytočného odkladu.

§ 54
Styk občanov s orgánmi vojenskej správy

(1) Branci, odvedenci, vojaci na trvalej dovolenke a v zálohe predkladajú všetky podania vo veciach svojho branného pomeru okresnej vojenskej správe miesta trvalého pobytu. Rozhodnutia orgánov vojenskej správy a doklady sa občanom doručujú priamo, poštou alebo prostredníctvom obecných úradov poverených výkonom štátnej správy.

(2) Okresné vojenské správy môžu povolať občanov na rokovanie v prípade vzniku pochybností o splnení ich brannej povinnosti.

§ 55
Cestovanie do zahraničia

V dobe mimoriadnych opatrení musia mať osoby podliehajúce brannej povinnosti na cestovanie do zahraničia súhlas vojenskej správy.

§ 56
Vstup do cudzích vojenských služieb

(1) Občania Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky smú vstúpiť do cudzích vojenských služieb len s povolením prezidenta Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky. Osoba, ktorej sa udelilo toto povolenie, je po dobu, po ktorú vykonáva službu v armáde cudzieho štátu, oslobodená od plnenia brannej povinnosti v ozbrojených silách Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky. Po skončení výkonu tejto služby podlieha brannej povinnosti zodpovedajúcej jej veku.

(2) Povolenie udelené podľa odseku 1 môže prezident Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky kedykoľvek odvolať. Stráca platnosť aj vtedy, ak sa ocitne štát, do vojenských služieb ktorého občan vstúpil, vo vojnovom stave s Českou a Slovenskou Federatívnou Republikou alebo so štátom, ktorý je spojencom Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky.

(3) Podrobnosti ustanoví vláda Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky nariadením.

ČASŤ 4
TRESTNÉ USTANOVENIA

§ 57 až 74

Zrušené

ČASŤ 5
SPOLOČNÉ, PRECHODNÉ A ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

§ 75
Vykonávacie predpisy

Vláda Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky vydá vykonávacie predpisy k tomuto zákonu nariadením, ktoré môže vyhradiť bližšiu úpravu niektorých vecí vo svojich medziach služobným predpisom Federálneho ministerstva obrany.

§ 76
Kompetencia

(1) Pokiaľ tento zákon alebo predpisy vydané podľa neho neustanovujú inak, sú na vydávanie rozhodnutí a opatrení podľa tohto zákona príslušné v prvom stupni okresné (a im na roveň postavené) vojenské správy a príslušné územné orgány štátnej správy, v druhom stupni orgány nadriadené okresným vojenským správam a príslušné územné orgány štátnej správy.[4]) Sídla územných vojenských správnych orgánov a obvody ich pôsobnosti ustanoví Federálne ministerstvo obrany. Príslušnosť vojenských útvarov vo veciach vojakov v činnej službe upraví Federálne ministerstvo obrany a Federálne ministerstvo vnútra služobnými predpismi.

(2) Pokiaľ tento zákon alebo predpisy vydané podľa neho neustanovujú odchýlky od všeobecných predpisov o konaní vo veciach správnych, platia tieto predpisy.

(3) Súdy, prokuratúra a orgány štátnej správy sú v medziach svojej pôsobnosti povinné spolupôsobiť pri vykonávaní tohto zákona a predpisov vydaných podľa neho.

(4) Útvary Polície Českej republiky a Policajného zboru Slovenskej republiky sú v medziach svojej pôsobnosti povinné vyhovieť priamym dožiadaniam okresných vojenských správ v prípadoch, keď je nebezpečenstvo v meškaní, najmä vo veciach týkajúcich sa zisťovania pobytu

osôb, ktoré sa neustanovili na zápis alebo na odvod, vojakov mimo činnej služby, ktorí sa neprihlásili na pobyt, a vojakov, ktorí nenastúpili vojenskú činnú službu.

§ 77
Oslobodenie od poplatkov

Podania, zápisnice a vysvedčenia potrebné na vykonanie tohto zákona alebo predpisov podľa neho vydaných sú oslobodené od poplatkov a dávok.

§ 78 až 81

Zrušené

§ 82
Započítanie vojenskej služby vykonanej v niektorých ozbrojených zboroch

(1) Na odvody vykonané na Slovensku v dobe od 15. marca 1939 do 28. augusta 1944 sa hľadí, ako keby boli vykonané podľa doterajšieho branného zákona.

(2) Služba vykonaná v brannej moci tzv. Slovenského štátu v dobe od 15. marca 1939 do 28. augusta 1944 sa započítava do celkovej doby základnej (náhradnej) služby podľa tohto zákona.

(3) Krajanom, ktorí sa navrátili do Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky, sa započítava do celkovej doby základnej (náhradnej) služby podľa tohto zákona doba vojenskej služby, ktorú vykonali v spojeneckých armádach. O započítaní vojenskej služby vykonanej v iných armádach rozhoduje Federálne ministerstvo obrany v dohode s Federálnym ministerstvom zahraničných vecí.

(4) Doterajšie predpisy upravujúce započítanie vojenskej služby vykonanej v česko-slovenskej armáde v zahraničí, v spojeneckej armáde, v prvej česko-slovenskej armáde na Slovensku alebo v partizánskej jednotke zostávajú nedotknuté. Pokiaľ nejde o vojakov z povolania, hodnotí sa vojenská služba všetkých týchto druhov ako mimoriadna služba podľa tohto zákona.

(5) Vojenská služba vykonaná v spojeneckej armáde na podklade výzvy podľa ustanovenia § 48 ods. 1 druhej vety sa započítava ako mimoriadna služba konaná podľa ustanovení tohto zákona.

(6) Federálne ministerstvo obrany môže v dohode s Federálnym ministerstvom zahraničných vecí osobám, ktoré nadobudli štátne občianstvo Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky započítať do celkovej doby základnej (náhradnej) služby dobu vojenskej služby, ktorú vykonali v cudzích armádach.

§ 83
Výklad niektorých pojmov

Pokiaľ tento zákon neustanovuje inak, rozumejú sa tam, kde sa hovorí o „generáloch“, muži i ženy, o „dôstojníkoch, práporčíkoch, poddôstojníkoch, vojakoch, vojakoch v zálohe a dobrovoľníkoch“ aj „dôstojníčky, práporčíčky, poddôstojníčky, vojačky, vojačky v zálohe a dobrovoľníčky“ a výrazom „mužstvo“ sa rozumejú muži aj ženy.

§ 84
Pomer k doterajším predpisom

(1) Zrušujú sa všetky doterajšie predpisy, ktoré odporujú ustanoveniam tohto zákona, najmä:

1. branný zákon Československej republiky z 19. marca 1920 č. 193 Zb. v znení neskorších predpisov ho meniacich a doplňujúcich,

2. zákon z 8. apríla 1927 č. 53 Zb. o ročnom kontingente brancov, o náhradnej zálohe a o niektorých zmenách branného zákona,
3. vládne nariadenie z 15. apríla 1932 č. 52 Zb., ktorým sa poskytujú úľavy vo vykonávaní brannej povinnosti príslušníkom československým trvale usadeným v mimoeurópskych krajinách,
4. zákon z 11. mája 1932 č. 66 Zb. o dĺžke prezenčnej služby a o niektorých zmenách branného zákona a zákona z 8. apríla 1927 č. 53 Zb.,
5. vládne nariadenie z 28. apríla 1933 č. 71 Zb. o odklade prezenčnej služby,
6. zákon z 19. decembra 1934 č. 267 Zb. o dĺžke prezenčnej služby,
7. zákon z 3. marca 1937 č. 26 Zb., ktorým sa mení § 3 zákona z 11. mája 1932 č. 66 Zb.,
8. zákon č. 14/1946 Zb.,
9. ustanovenie § 401 b) zákona č. 119/1873 r. z.,
10. ustanovenie § 509 ods. 2 zák. čl. XXXIII/1896,
11. ustanovenia článku I zákona z 1. júla 1947 č. 130 Zb., ktorým sa menia ustanovenia branného zákona o povoľovaní sobášov osôb podliehajúcich brannej povinnosti a s tým súvisiace ustanovenia zákona o vyživovacom príspevku.

(2) Zákon zo 7. apríla 1948 č. 85 Zb., ktorým sa na prechodnú dobu vylučuje preloženie do zálohy (prepustenie zo zväzku česko-slovenskej brannej moci) niektorých kategórií dôstojníkov z povolania, stratil účinnosť 31. decembrom 1952.

§ 85
Účinnosť a vykonanie zákona

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. októbrom 1949; vykonajú ho ministri obrany a vnútra Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky v dohode so zúčastnenými členmi vlády Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky.

Ústava Československej socialistickej republiky č. 100/1960 Zb. z 11. júla 1960 nadobudla účinnosť 11. júlom 1960, ústavný zákon č. 101/1990 Zb. z 20. apríla 1990 nadobudol účinnosť 20. aprílom 1990, ústavný zákon č. 143/1968 Zb. z 27. októbra 1968 o československej federácii nadobudol účinnosť 1. januárom 1969, ústavný zákon č. 125/1970 Zb. z 20. decembra 1970, ktorým sa mení a dopĺňa ústavný zákon č. 143/1968 Zb. o československej federácii, nadobudol účinnosť 22. decembra 1970, ústavný zákon č. 126/1970 Zb. z 20. decembra 1970 o opatreniach v sústave federálnych ústredných orgánov, na čele ktorých stojí člen vlády Československej socialistickej republiky, nadobudol účinnosť 1. januárom 1971, Trestný zákon č. 86/1950 Zb. z 12. júla 1950 nadobudol účinnosť 1. augustom 1950, Trestný zákon správny č. 88/1950 Zb. z 12. júla 1950 nadobudol účinnosť 1. augustom 1950, zákon č. 19/1958 Zb. zo 16. apríla 1958, ktorým sa mení a doplňuje branný zákon č. 92/1949 Zb., nadobudol účinnosť 2. májom 1958, Trestný zákon č. 140/1961 Zb. z 29. novembra 1961 nadobudol účinnosť 1. januárom 1962, zákon č. 100/1970 Zb. zo 17. novembra 1970 o služobnom pomere príslušníkov Zboru národnej bezpečnosti nadobudol účinnosť 1. januárom 1971, zákon č. 40/1974 Zb. z 24. apríla 1974 o Zbore národnej bezpečnosti nadobudol účinnosť 1. júlom 1974, zákon č. 64/1978 Zb. z 21. júna 1978, ktorým sa mení a dopĺňa branný zákon, nadobudol účinnosť 1. januárom 1979, zákon č. 72/1990 Zb. zo 14. marca 1990, ktorým sa mení a dopĺňa branný zákon, nadobudol účinnosť 14. marcom 1990, zákon č. 227/1991 Zb. z 15. mája 1991, ktorým sa mení a dopĺňa branný zákon, nadobudol účinnosť 24. júnom 1991 a zákon č. 164/1992 Zb. z 10. marca 1992, ktorým sa mení a dopĺňa branný zákon, nadobudol účinnosť 15. aprílom 1992.

Dubček v. r.

1) Zákon č. 333/1991 Zb. o Federálnom policajnom zbore a Zbore hradnej polície.

2) Komisia pri územnom vojenskom správnom orgáne druhého stupňa.

3) § 1 ods. 1 a § 2 zákona č. 18/1992 Zb. o civilnej službe.

4) Napr. zákon ČNR č. 425/1990 Zb. o okresných úradoch, úprave ich pôsobnosti a o niektorých ďalších opatreniach s tým súvisiacich, zákon SNR č. 472/1990 Zb. o organizácii miestnej štátnej správy.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.